

Postanowienie Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego
z dnia 3 października 2002 r.
III SW 17/02

Gromadzenie przez partię polityczną środków funduszu wyborczego na rachunku wspólnym z rachunkiem komitetu wyborczego tej partii jest naruszeniem art. 36 ust. 3 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2001 r. Nr 79, poz. 857 ze zm.).

Przewodniczący SSN Józef Iwulski, Sędziowie SN: Krystyna Bednarczyk (sprawozdawca), Beata Gudowska, Jerzy Kuźniar, Zbigniew Myszka, Herbert Szurgacz, Andrzej Wasilewski.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 3 października 2002 r. sprawy ze skargi Polskiego Stronnictwa Ludowego na uchwałę Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 29 lipca 2002 r. w przedmiocie odrzucenia sprawozdania finansowego

o d d a l i ł skargę.

U z a s a d n i e n i e

Uchwałą z dnia 29 lipca 2002 r. Państwowa Komisja Wyborcza odrzuciła sprawozdanie Polskiego Stronnictwa Ludowego o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym kredytów bankowych i warunkach ich uzyskania przez Polskie Stronnictwo Ludowe i Fundusz Wyborczy oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2001 r. Podstawą odrzucenia sprawozdania było naruszenie art. 36 ust. 3 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2001 r. Nr 79, poz. 857 ze zm.), gdyż nie utworzono oddzielnego rachunku bankowego Funduszu Wyborczego. Został jedynie utworzony rachunek Komitetu Wyborczego PSL. O utworzeniu Funduszu Wyborczego nie została powiadomiona Państwowa Komisja Wyborcza, co narusza przepis art. 35 ust. 3 ustawy. Wpłaty od osób fizycznych wpływały bezpośrednio na rachunek Komitetu

Wyborczego, przy czym kwotę 1.428.242 zł stanowiły wpłaty gotówkowe, co jest niedopuszczalne w świetle art. 36a ust. 3 ustawy.

Skargę z wnioskiem o uchylenie uchwały złożyło Polskie Stronnictwo Ludowe. W skardze podniesiono zarzut wadliwości uzasadnienia uchwały, w której nie przytoczono ustaleń co do prawidłowości pozyskiwania i ponoszenia wydatków Funduszu Wyborczego, ograniczając się do ustaleń zawartych w postanowieniu wydanym w innej sprawie. Zarzuca się ponadto naruszenie art. 35 i 36 powołanej w uzasadnieniu uchwały ustawy przez przyjęcie, że partia polityczna uczestnicząca w wyborach do Sejmu i Senatu winna dysponować dwoma odrębnymi rachunkami bankowymi, to jest rachunkiem środków Funduszu Wyborczego oraz rachunkiem komitetu wyborczego partii, który dysponuje środkami na tym rachunku i może wydatkować je na wybory. Kolejny zarzut dotyczy niewyjaśnienia istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności i pominięcia dowodów zgłoszonych przez skarżącego. Ustalenie, że Polskie Stronnictwo Ludowe nie posiadało Funduszu Wyborczego na oddzielnym rachunku jest niezgodne z prawdą, gdyż umowę rachunku bankowego dla Funduszu Wyborczego zawarto z Bankiem Gospodarki Żywnościowej S.A. w dniu 6 lipca 2001 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Polskie Stronnictwo Ludowe nie przeczy faktowi, że partia ta utworzyła Komitet Wyborczy, który prowadził kampanię wyborczą w wyborach do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w 2001 r. Przyznaje także fakt, że partia dysponowała funduszem, nazwanym Funduszem Wyborczym, zgromadzonym na rachunku bankowym Banku Gospodarki Żywnościowej, z którego Komitet Wyborczy pokrywał wydatki związane z prowadzoną kampanią wyborczą. Z treści skargi wynika, że skarżący uważa taki stan rzeczy za zgodny z prawem, gdyż jego zdaniem nie musi być dwóch odrębnych rachunków bankowych dla Funduszu Wyborczego i komitetu wyborczego, Tymczasem w uchwale z dnia 23 kwietnia 2002 r., III SW 1/2, Sąd Najwyższy, oddalając skargę Polskiego Stronnictwa Ludowego na odrzucenie sprawozdania wyborczego, stwierdził sprzeczność z prawem tego rodzaju praktyki. Zdaniem Sądu Najwyższego wymagane jest utworzenie dwóch oddzielnych rachunków bankowych - jednego dla gromadzenia środków finansowych Funduszu Wyborczego partii, który pozostając w jej dyspozycji, może być przeznaczony na różnego rodzaju wybory i

referenda, drugiego zaś dla komitetu wyborczego partii uczestniczącej w konkretnych wyborach. Uznając naruszenie art. 111 ust. 1 ustawy z dnia 12 kwietnia 2001 r. - Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 46, poz. 499 ze zm.) Sąd Najwyższy zakwalifikował utworzony przez partię polityczną rachunek bankowy jako rachunek komitetu wyborczego, na który dokonywano wpłat i z którego finansowano wydatki na kampanię wyborczą w 2001 r., a nie rachunek Funduszu Wyborczego. Oceniając sprawozdanie dotyczące finansowania Polskiego Stronnictwa Ludowego jako partii politycznej, Państwowa Komisja Wyborcza nie miała podstaw aby uznać, że rachunek bankowy został utworzony dla Funduszu Wyborczego, jak wymaga tego przepis art. 36 ust. 3 ustawy o partiach politycznych. Stanowi on, że środki finansowe Funduszu Wyborczego gromadzi się na oddzielnym rachunku bankowym. Gromadzenie przez partię polityczną środków Funduszu Wyborczego na rachunku wspólnym z rachunkiem komitetu wyborczego tej partii jest naruszeniem tego przepisu. Naruszeniem przepisu art. 36 a ust. 3 stanowiącego, że środki finansowe mogą być wpłacane na Fundusz Wyborczy jedynie czekiem, przelewem lub kartą płatniczą, jest dokonywanie wpłat gotówkowych. Ustalenie Państwowej Komisji Wyborczej w tym przedmiocie nie jest w skardze kwestionowane.

Zgodnie z art. 38a ustawy o partiach politycznych Państwowa Komisja Wyborcza odrzuca sprawozdanie w razie naruszenia przez partię polityczną przepisów ustawy. Ponieważ stwierdzone zostało naruszenie wskazanych wyżej przepisów, uchwała jest zgodna z prawem a skarga podlega oddaleniu na podstawie art. 34 ust. 3 w związku z art. 38d powołanej ustawy.

=====